

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2023 р.

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ПЛЕНЕРНА)

для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0241/23
Жильцов (прізвище, ініціали)
« » 2023 р.

Київ – 2023

Розробник: Крюкова Ганна Олексіївна, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «18» серпня 2023 р.

Секретар Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 9 від «18» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Ольга КОНОВАЛОВА

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2023 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної (пленерної) практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
Навчальна (пленерна) практика		
Вид практики	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	15 / 450	-
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістовних компонентів:	1	-
Обсяг кредитів	3	-
Тривалість (у тижнях)	2	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. База практики

1. Факультет образотворчого мистецтва і дизайну;
2. парки та сквери м. Києва;
3. Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця»;
4. Національний заповідник «Софія Київська»;
5. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник.

3. Мета та завдання практики

Мета практики – набуття теоретичних знань та розвиток практичних навичок з дисциплін блоку формування фахових компетенцій, стимулювати творчу активність та ініціативу студентів.

Завдання практики:

- ознайомити з методами та прийомами олійного живопису;
- навчити студентів практичним навичкам роботи на відкритому просторі, передачі світло-повітряного середовища;
- розвиток просторової орієнтації, цілісного сприйняття природи з урахуванням загального тонового і колірнього стану.
- сприяти формуванню навичок художнього відбору, вміння з різноманіття вибирати найголовніше, композиційно мислити;
- підготувати студентів до самостійної роботи, вміння самому ставити цілі і завдання і реалізовувати їх.

У результаті проходження практики відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» формуються загальні та фахові компетентності:

- ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
- ЗК 13. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального

середовища

- СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей
- СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики студент має:

- вміти працювати на відкритому просторі, виконувати закінчені пленерні роботи в техніці олійного живопису;
- знати методи ведення роботи в процесі написання художнього твору;
- пізнати техніку й технологію роботи олійними фарбами;
- знати історію становлення і розвитку пленерного мистецтва.

виконати:

- визнану програмою кількість живописних короткотривалих та довготривалих етюдів у техніці олійного живопису;

Результати навчання:

- РН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу
- РН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- РН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
- РН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
- РН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

5. Структура навчальної (пленерної) практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Художня діяльність практиканта в техніці акварельного живопису	
1. Установча конференція	1
2. Зображення хмарного неба	6
3. Пейзаж на передачу стану природи (4 шт.)	50
4. Натюрморт з квітами на пленері	16
5. Натюрморт з фруктами в пейзажі (вид зверху)	16
6. Звітна конференція у форму перегляду	1
Разом	90
Усього	90

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

1. Установча конференція (1 год.) Узгодження організаційних аспектів проведення пленерної практики. Ознайомлення з вимогами, програмою практики, особливостями техніки безпеки під час позааудиторної роботи, з вимогами до практиканта та задачами, які мають бути вирішені під час проходження практики. Перелік завдань для виконання практики.

2. Зображення хмарного неба (1 шт.) (6 год.) Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 40 x 50 см. Складно уявити собі пейзаж, в якому небо б не грало ролі. Воно визначає масштаб пейзажу і сильніше всього передає атмосферу сцени. Небо в природі служить природним джерелом світла і визначає все інше.

Задача студентів навчитись зображувати небо з натури та по пам'яті.

3. Пейзаж на передачу стану природи (4 шт.) (50 год.) Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 50 x 60 см. Етапи виконання етюду в умовах пленеру:

1. Композиція етюду:

- вибір мотиву, теми та сюжету;
- вибір точки зору;
- образне узагальнення природи засобами графіки;
- образне узагальнення природи засобами живопису;
- вибір формату зображення.

2. Підготовчий малюнок:

- визначення пропорцій, руху та характеру просторових планів;
- типізація основних форм;
- індивідуалізація деталей композиційного центру;

3. Узагальнене живописно-пластичне зображення (ліпка форми кольором):

- визначення загального колірнього тону;
- передача загальних великих тонових та колірних відношень, пропорційних природі;
- Узагальнене моделювання об'ємної форми, виявлення градацій світлотіні та їх ретельне живописне пророблення з урахуванням повітряної перспективи;

4. Завершення етюду:

- остаточне виявлення головного та другорядного в колірньому строю етюду;
- підпорядкування всіх частин зображення цілому, посилення чи послаблення деталей по колірному відтінку, світлості та насиченості.

4. Натюрморт з квітами на пленері (1 шт.) (16 год.) Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 50 x 60 см. Завданням студентів є правдиве живописне зображення фруктів та квітів на

пленері. Робота на свіжому повітрі проковує студентів до формування вмінь передавати настрій зображуваного натюрморту, світло-тінь, колір.

Послідовність виконання:

- 1) композиційне розміщення зображення всієї групи та окремих предметів на площині аркуша;
- 2) лінійно-конструктивне вирішення форми з урахуванням їх пропорцій, руху і просторового розташування;
- 3) визначення загального колірнього тону; передача загальних великих тонових і колірних відносин, пропорційних натурі;
- 4) моделювання об'ємної форми предметів, виявлення градацій світлотіні і їх живописна проробка з урахуванням повітряної перспективи;
- 5) узагальнюючий етап роботи; виявлення головного і другорядного в колірній гармонії роботи; підпорядкування всіх частин зображення цілому.

5. Натюрморт з фруктами в пейзажі (вид зверху) (1 шт.) (16 год.)

Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 50 x 60 см.

Натюрморт розміщується на траві на освітленій ділянці. Студентам варто відразу починати малювати пензлем на полотні, намітивши загальні пропорції переходити до роботи з основними кольоровими масами.

До особливостей сонячного освітлення слід віднести чітко виражену холодність власних і падаючих тіней, завдяки відбитому кольору неба. Разом з тим, уважно придивившись, ми відзначимо, що ці ділянки зображення позбавлені однорідності холодного забарвлення: в них неодмінно простежуються теплі рефлексии від навколишніх предметів. Розбір таких відтінків-сплесків, що виникають в результаті складного впливу на забарвлення предмета освітлення і рефлексивів від оточення, що створюють особливу, притаманну лише живопису на повітрі легкість, прозорість, і становить одну з головних завдань живопису на пленері.

6. Звітна конференція у формі перегляду (1 год.) Навчальна практика завершується підсумковим переглядом, обговоренням і оцінкою практичних робіт, виконаних за програмою курсу, відбором кращих робіт для методичного фонду та звітної виставки.

6.2. Завдання для самостійної роботи для студентів-практикантів

Розглянути живописні роботи (етюди) українських та закордонних митців від імпресіонізму до наших часів. Обговорити з викладачем картини які найбільше сподобались, проаналізувати.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики **Студенти зобов'язані:**

- Під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитися із програмою та змістом навчальної (пленерної) практики, умовами її проведення, вимогами до звітності та оцінювання її результатів;
- Своєчасно приходити на базу практики та працювати над завданнями;
- У повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- Нести відповідальність за виконану роботу;
- Представити виконані роботи на перегляді;
- Кращі роботи відібрані викладачами залишити для збагачення методичного фонду.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Ознайомлення студентів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Надавати загальні рекомендації та індивідуальні консультації до виконання кожного з поставлених завдань студентами;
- Відбір кращих робіт для організації виставки та для поповнення методичного фонду.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Зображення хмарного неба	Готова робота на перегляді	10	1	10
2	Пейзаж на передачу стану природи	Готова робота на перегляді	15	4	60

3	Натюрморт з квітами на пленері	Готова робота на перегляді	15	1	15
4	Натюрморт з фруктами, вид зверху	Готова робота на перегляді	15	1	15
Максимальна кількість балів					100
Підсумковий рейтинговий бал					100

У першому завданні (*Зображення хмарного неба*) (макс. 10 б.) робота оцінюватиметься за критеріями: 1) передача об'єму – 5 б.; 2) кольорове вирішення з дотриманням тепло-холодності – 5 б.

У другому завданні (*Пейзаж на передачу стану природи*), кожен етюд (макс. 15 б.) оцінюватиметься за критеріями: 1) композиційне вирішення в заданому форматі – 5 б.; 2) кольорове та тональне вирішення з урахуванням тепло-холодності на пленері – 10 б.

Третє та четверте завдання (*Натюрморт з квітами на пленері; Натюрморт з фруктами*) оцінюватиметься за критеріями: 1) композиція в заданому форматі – 5 б.; 2) передача пропорцій та ракурсу, збереження силуетів квітів, об'єму – 5 б.; 3) кольорове та тонове вирішення з урахуванням тепло-холодності – 5 б.

7.2. Перелік звітної документації

До звітної документації входять:

Виконані живописні роботи (всього 10) та демонстрація їх на загальному перегляді.

Робота студента оцінюватиметься за такими параметрами:

- кількість завдань виконана в повному обсязі;
- рівень виконання завдань;
- якість відвідування та ставлення студента до практики;
- своєчасне звітування за виконану роботу.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Студент має виконати якісно та в повному обсязі всі роботи визначені програмою навчальної практики (пленеру).

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль виконання завдань практики здійснюється після її завершення у формі звітної конференції. Оцінка за практику виставляється за наявності звітної документації з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта, вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку студента за підписом керівника.

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі та на високому рівні; продемонстровану ініціативність та відповідальне ставлення до практики загалом.	Відмінно
Ставиться якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять незначні помилки при написанні олійним живописом; в цілому роботи виглядають добре, але не досконало.	Дуже добре

Ставиться, якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять помилки (не досконало передана тепло-холодність на пленері; володіння технікою та прийомами олійного живопису на середньому рівні); продемонстрував активність і старанність у процесі виконання завдань практики.	Добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; студент в цілому виявив: посередній рівень знань, умінь, навичок із певною кількістю недоліків; студент не взмозі самостійно проаналізувати та виправити допущені ним помилки в процесі виконання роботи; ставлення студента до виконання завдань практики не завжди відповідальне.	Задовільно
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; студент виявив: мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок; студент не взмозі самостійно виправити помилки на які було вказано викладачем; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики не відповідальне.	Достатньо
Ставиться, якщо: студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; завдання практики були виконані не в повному обсязі або не виконані взагалі, при цьому допущено значну кількість помилок і неточностей; студент не виявив старанності у процесі виконання завдань практики; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю.	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

1. Four dimension: painting and decorative art / ред.: Б. Рибінський, Д. Касаткин. Kyiv : [s. n.], 2009. 120 p. (Наявний в бібліотеці Університету).
2. Донг М. Вплив традицій мистецтва сходу на живопис Михайла Гуйди. 2020. № 2. С. 56-62. (Наявний в бібліотеці Університету).
3. Зайцева В. Практика композиції : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. 116 с. : кольорові. іл. (Наявний в бібліотеці Університету).
4. Клочко Д. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні. Київ : ArtHuss, 2022. 264 с. : кольорові. іл.
5. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцять сім імен. Київ : Оранта : Майстерня книги, 2010. 399 с. : іл. (Наявний в бібліотеці Університету).
6. Лильо-Откович З. Український пейзажний живопис XIX - XX сторіччя [Текст] = Ukrainian landscape painting 19-th - early 20-th centuries. Київ : Балтія-Друк, 2007. -120 с. : іл. (Наявний в бібліотеці Університету).
7. Логінський Я. Жанрово-тематичний спектр живопису Василя Забашти. Мистецтвознавчі записки = NOTES ON ART CRITICISM : збірник наукових праць. 2017. Вип. 32. С. 108-115. (Наявний в бібліотеці Університету).
8. Островська І. Значення пейзажного простору та світлоповітряного середовища на уроках пленерного живопису. Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура : науково-методичний журнал. 2020. № 9. С. 10-14 (Наявний в бібліотеці Університету).
9. Печенежський А. Рисуємо пейзаж. : видання для дозвілля; ред. С. С. Скляр. - Харків : Книжковий Клуб сімейного дозвілля, 2011. 96 с. (Наявний в бібліотеці Університету).
10. Техніка і технологія олійного живопису [Текст] : навчальний посібник; уклад.: Е. В. Белкіна, О. І. Конопко. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с. (Наявний в бібліотеці Університету).
11. Тоцький І. Матеріалознавство (для живописців) : курс лекцій. Луцьк : [б. и.], 2011. 136 с. (Наявний в бібліотеці Університету).
12. Чепелик О. Взаємодія архітектурних просторів, сучасного мистецтва та новітніх технологій, або Мультимедійна утопія. Київ : Хімджест, 2009. 271 с. : кольорові. іл. (Наявний в бібліотеці Університету).
13. Яремків М. Композиція : творчі основи зображення : навчальний посібник для вищих навчальних закладів 1-2 рівня акредитації; редактор О. Прищук. Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. 112 с. : іл. (Наявний в бібліотеці Університету).
14. Яремків М. Композиція. Творчі основи зображення [Текст] : навчальний посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2005. 112 с. (Наявний в бібліотеці Університету).